

**คำถาม คำตอบจากงานบรรยาย เรื่อง “กระบวนการฟื้นฟูฟูกิจการและล้มละลาย
และ สิทธิของเจ้าหนี้ในกระบวนการฟื้นฟูฟูกิจการและล้มละลาย”
วันพฤหัสบดีที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 เวลา 9.30 – 11.30 น.**

1. เมื่อเจ้าหนี้ได้ยื่นคัดค้านการฟื้นฟูฟูกิจการ และศาลล้มละลายกลางสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการ ลูกหนี้จะขอยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการได้อีกหรือไม่ และหากยื่นได้จะสามารถยื่นได้อีกกี่ครั้ง

ตอบ : กฎหมายไม่มีข้อห้าม ไม่มีข้อจำกัดจำนวนครั้งในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องจะเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ แต่เมื่อศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการแล้ว หากจะยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการอีกครั้ง จะต้องรอให้พ้น 6 เดือนก่อน จึงจะสามารถยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการได้ตามมาตรา 90/5 (3) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งศาลจะตรวจสอบเหตุผลความจำเป็นของการขอฟื้นฟูฟูกิจการว่าซ้ำกับครั้งก่อนที่เคยยื่นหรือไม่ ถ้าเป็นการร้องซ้ำ คือด้วยเหตุผลและความจำเป็นซ้ำกับเหตุผลเดิม ศาลจะยกคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการ

2. จะรู้ได้อย่างไรว่ามีผู้ยื่นคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางแล้วหรือไม่

ตอบ : เจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิในการตรวจสอบสำนวนในส่วนคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ได้ที่ศาลล้มละลายกลาง ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ อาคารเอ โดยขอตรวจสอบว่ามีผู้ใดคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการหรือไม่

3. หากเจ้าหนี้มีการฟ้องลูกหนี้ในคดี class action อยู่แล้ว และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ลูกหนี้ฟื้นฟูฟูกิจการ จะมีผลอย่างไร และจะมีการรวมคดีหรือไม่ เจ้าหนี้ที่ฟ้องคดี class action ต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

ตอบ : เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการ จะเกิดสถานะการพักชำระหนี้ (automatic stay) ตามมาตรา 90/12 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 โดยห้ามเจ้าหนี้ฟ้องเลิกนิติบุคคลของลูกหนี้ ห้ามฟ้องคดีแพ่ง-คดีล้มละลาย ห้ามเจ้าหนี้บังคับคดี ห้ามเจ้าหนี้มีประกันบังคับหลักประกัน ห้ามเจ้าหนี้ที่บังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมาย

ดังนั้น คดี class action ซึ่งเป็นคดีแพ่ง ศาลแพ่งจะงดการพิจารณาคดี เจ้าหนี้จะต้องติดตามผลในคดีฟื้นฟูฟูกิจการ หากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน เจ้าหนี้จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้กับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรมบังคับคดี ภายใน 1 เดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา และหากมีการแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนหนี้ก็ต้องแก้ไขภายใน 1 เดือนเช่นกัน

หากต่อมาศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้และเจ้าหนี้จะกลับสู่สถานะเดิม ในส่วนของเจ้าหนี้คดีแพ่ง class action สามารถดำเนินการต่อโดยนำคำสั่งศาลล้มละลายกลางแจ้งต่อศาลแพ่งว่าลูกหนี้ได้ออกจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้ว

4. สามารถใช้การฟ้องคดีแบบ class action ในคดีที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ หรือล้มละลายได้หรือไม่

ตอบ : การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ หากมีเจ้าหนี้หลายรายสามารถใช้แนวทางแบบ class action ได้ กล่าวคือ หากมีเจ้าหนี้หลายรายสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องรวมกันฉบับเดียวได้ ทั้งนี้ ต้องมีหนี้รวมกันไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท

ในส่วนของการฟ้องคดีล้มละลายลูกหนี้ซึ่งเป็นบริษัท นิติบุคคล หากมีเจ้าหนี้หลายรายสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องรวมกันฉบับเดียวได้ ทั้งนี้ ต้องมีหนี้รวมกันไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท

5. ใครเป็นผู้มีสิทธิในการยื่นคัดค้านไม่ให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการ และสามารถใช้มูลเหตุใดในการคัดค้าน

ตอบ : การคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ กรณีลูกหนี้ยื่นคำร้องเจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิยื่นคัดค้านได้ หรือกรณีเจ้าหนี้ยื่นคำร้องลูกหนี้สามารถใช้สิทธิคัดค้านได้ ทั้งนี้ ประเด็นการคัดค้านแตกต่างกันแต่ละกิจการ เช่น ลูกหนี้ไม่สุจริตยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเพื่อประวิงเวลาการชำระหนี้ ลูกหนี้อาศัยช่องทางการฟื้นฟูกิจการเพื่อยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน โอนสิทธิเรียกร้อง มีการปกปิดข้อมูลในงบการเงิน เพื่อให้เข้าหลักเกณฑ์ในการขอฟื้นฟูกิจการ เป็นต้น หากมีข้อเท็จจริง หรือหลักฐานสามารถยื่นคำร้องขอคัดค้านได้

6. การเข้าแผนฟื้นฟูกิจการ มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไรในมุมมองของเจ้าหนี้ และเจ้าหนี้ควรพิจารณาในประเด็นอะไรประกอบการตัดสินใจว่าจะให้เจ้าหนี้เข้าแผนฟื้นฟูกิจการหรือควรดำเนินการคัดค้าน

ตอบ : เมื่อเจ้าหนี้ได้แผนฟื้นฟูกิจการ ต้องดูว่าตนเองเป็นเจ้าหนี้อยู่ในกลุ่มใด แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระหนี้ให้กับตนเองอย่างไร หากไม่พึงพอใจแผนฟื้นฟูกิจการสามารถใช้สิทธิขอแก้ไขแผนได้ โดยในกรณีที่เจ้าหนี้ขอแก้ไขแผน หากที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติให้แก้ไขแผนตามคำขอแก้ไขแผนของเจ้าหนี้ แต่มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าหนี้ก็ยังสามารถใช้สิทธิการคัดค้านแผนได้ นอกจากนี้ ควรชั่งน้ำหนักระหว่างล้มละลาย และฟื้นฟูกิจการว่าทางใดจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหนี้มากกว่า

7. บริษัทจำกัดสามารถขอฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่

ตอบ : บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สามารถยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 90/3 และมาตรา 90/4 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

8. เหตุใดในแผนฟื้นฟูกิจการส่วนมากจึงมักจะกำหนดให้ลูกหนี้เป็นผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ ทั้งนี้มีความเห็นว่าการกำหนดลักษณะดังกล่าวอาจมีความไม่เหมาะสม เนื่องจากหากลูกหนี้สามารถบริหารงานได้เป็นอย่างดีแล้ว ไม่น่าจะมีกรณีที่จะต้องเข้ากระบวนการฟื้นฟูกิจการ

ตอบ : เนื่องจากการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการส่วนใหญ่ ลูกหนี้จะเป็นผู้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการด้วยตนเอง จึงระบุชื่อตนเองเป็นผู้ทำแผน อย่างไรก็ตาม เมื่อเจ้าหนี้ได้รับสำเนาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว เห็นว่า ศาลไม่สมควรตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน หรือเห็นว่าบุคคลอื่นมีความเหมาะสมในการที่จะเป็นผู้ทำแผน สามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ ทั้งนี้ตามมาตรา 90/9 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

9. หนี้สินที่เกิดขึ้นหลังศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จะถือเป็นหนี้ปกติที่กิจการก่อหรือไม่

ตอบ : ไม่เสมอไป โดยหากลูกหนี้จะทํานิติกรรมใดที่ก่อให้เกิดหนี้ซึ่งไม่ใช่หนี้ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้ จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลล้มละลายกลางเสียก่อน มิฉะนั้นนิติกรรมดังกล่าวจะตกเป็นโมฆะ ทั้งนี้ มาตรา 90/12 (9) และมาตรา 90/12 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

10. กรณีหุ้นกู้มีประกัน ซึ่งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เป็นผู้รับหลักประกันไว้ หากเจ้าหนี้หุ้นกู้มีประกันต้องการยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ จะต้องทำอย่างไร

ตอบ : เจ้าหนี้หุ้นกู้สามารถยื่นคำขอรับชำระหนี้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันได้ด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลใดเป็นผู้รับมอบอำนาจเพื่อดำเนินการยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ ทั้งนี้ หากในสัญญาแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ที่จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้มีอำนาจหรือหน้าที่ในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ก็สามารถกระทำการได้โดยไม่ต้องมีการมอบอำนาจ¹

11. เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าหนี้สามารถยื่นคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเลยได้หรือไม่ โดยจะต้องมีการไปยื่นรายชื่อเจ้าหนี้ต่อศาลล้มละลายกลางก่อนหรือไม่

ตอบ : เจ้าหนี้สามารถยื่นคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ทันที

¹ แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2567 ตามหนังสือกรมบังคับคดี ที่ ยช 0511/2248 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2567 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ในคดีฟื้นฟูกิจการ คดีล้มละลาย และการบังคับคดีแพ่ง

12. เมื่อบริษัทแม่มีการยื่นขอฟื้นฟูกิจการ บริษัทลูกที่เป็นลูกหนี้ จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง และมีข้อพึงระวังในประเด็นใดบ้าง

ตอบ : กรณีที่บริษัทลูกเป็นลูกหนี้ของบริษัทแม่ เมื่อบริษัทแม่เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทวงหนี้ที่บริษัทลูกค้างชำระต่อไป

13. เมื่อมีการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายและต้องมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของกิจการ หากได้รับเงินมาไม่เพียงพอจะชำระเจ้าหนี้ได้ทุกราย เจ้าหนี้ที่ไม่มีหลักประกัน เช่น เจ้าหนี้หุ้นกู้ จะต้องทำอย่างไร

ตอบ : เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ตามส่วนเฉลี่ยจากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้เท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิในการที่เจ้าหนี้จะไปใช้สิทธิเรียกให้ผู้อยู่ในฐานะผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของลูกหนี้ให้ชำระหนี้ในส่วนที่เหลือได้ โดยไม่เกินความรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน

ที่มา : ข้อมูลจากกรมบังคับคดี